

Sass Bálint és Indig Balázs

Magyar szerkezzettár

Az előadásban a Magyar szerkezzettár első verzióját mutatjuk be.

A Magyar szerkezzettár egy új online lexikográfiai eszköz, mely egyfajta továbbfejlesztett szótárnak tekinthető. Konceptiójának lényege, hogy a szótárakkal szemben a nyelv alapegységének nem a szót, hanem a szerkezetet tekinti. A felületen megadott egy- vagy néhányszavas magyar szöveget automatikusan feldolgozza, megállapítja a benne előforduló szerkezeteket (konstrukciókat) és bemutatja őket a felhasználónak. A konstrukciós nyelvtan átfogó értelmezése szerint (Goldberg 2006, Hilpert 2014) szerkezet a morfémtől a többszavas kifejezésekig minden, ami formával és saját jelentéssel/funkcióval rendelkezik, beleértve a kitöltendő szabad helyeket tartalmazó egységeket is.

A fenti felfogásnak köszönhetően a nyelvi jelenségek széles skáláját be lehet mutatni a segítségével az alaktanra és a mondattanra is kiterjedően. A „terem” esetében nemcsak a klasszikus szótári ige/főnév definíciókat kapjuk, hanem arra is fény derül, hogy ez a szóalak a „tér” egyik alakja. A „valójában” és az „asztalában” példáján látjuk, hogy bár hasonló a formai felépítésük, szerkezetek szempontjából nagyon eltérőek. Fontos, hogy a rendszer a többszavas szerkezeteket is kezeli, a „könyv lapokból áll” bemenetre megkapjuk (mások mellett) a „valamiből áll” szabad helyet bíró igei konstrukciót.

A Magyar szerkezzettár a nyelv jelenségeire nyitott, modern, objektív, lingvicizmustól mentes eszköz. Reményeink szerint hasznos lesz a magyar nyelv oktatásában, ideértve mind az anyanyelvi nevelést, mind a magyar mint idegen nyelv oktatását. A fenti lehetőségek segítik a nyelv tanulmányozását, hozzájárulnak ahhoz, hogy a használók nyelvi ismeretei bővüljenek, illetve a gyakorlati nyelvhasználatuk fejlődjön.

A Magyar szerkezzettár elérhető és kipróbálható a <https://szerkezzettar.hu> címen.

Hivatkozások

Goldberg, Adele E. 2006. *Constructions at work: The nature of generalization in language*. Oxford University Press

Hilpert, Martin 2014. *Construction Grammar and Its Application to English*. Edinburgh University Press